Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 14 (1264) ♦ Середа, 24 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

Заборгованість платні — не пожежа, проте гасити її треба

Президія Верховної Ради України на своєму черговому засіданні розглянула ряд важливих питань, серед них заборгованість за платнею.

Гострою була дискусія з приводу проекту закону «Про порядок прийняття нової Конституції України». У вступному слові Голова Верховної Ради Олександр Мороз підкреслив, що є різне бачення законопроекту у двох профільних комісіях ВР: з питань державного будівництва, діяльності Рад і місцевого самоврядування та з питань правової політики і судово-правової реформи. Перша пропонує цей проект закону винести на розгляд сесії, інша, виклавши свої зауваження, вважає його розгляд недоцільним.

Голова ВР переконаний: оскільки в житті ймовірні різні варіанти, в тому числі й такий, що Конституцію не буде прийнято до 8 червня ц. р. (термін дії Конституційного договору), то має бути Закон, який передбачав би різні варіанти затвердження Основного Закону держави.

(Закінчення на 2-й стор.).

Остання надія шахтарів — суд?

Відбулося попереднє слухання у суді нечуваної в Україні справи: колектив шахти ім. газети «Луганська правда» у судовому порядку подав позов на адміністрацію виробничого об'єднання «Антрацит» на суму 92 млрд. 278 млн. крб. Саме стільки становить борг шахтарям з невиплаченої зарплати. Крім того, гірники вимагають відшкодування морального збитку — по 340 млн. крб. на кожного.

ВЕСНА ХЛІБА НАДІЯ

Готуй воза взимку — це мовиться саме про хлібороба. Бо великий хліб починається не тоді, коли вже запарувала земля, а коли надворі ще лютий мороз, а на деревах густий іній, що, за народними переказами, — до рясного урожаю.

То тиша у зимовому селі — видима. Зайдіть лишень у комору. Там сновигають люди, тягають у мішках зерно, щоб прокаліброваути його, ще раз очистити від насіння бур'янів, протруїти, аби позбавити посівний матеріал від хвороб, шкідників, а їх завжди, на клопіт селянина, — тьма. Ледь прогавиш один-два зимових дні, і влітку тоді мороки не оберешся. Та й грошей викинеш немало, бо винищити шкідника теплої пори набагато складніше, аніж запобігти його наступу взимку.

(Закінчення на 8-й стор.).

Співробітництво двічі не оподатковуватимуть

Учора завершився візит Прем'єр-міністра України Євгена Марчука у Словацьку Республіку. Протягом двох днів відбувалися переговори Марчука з Прем'єр-міністром Словаччини Владимиром Мечіаром «віч-на-віч», пленарне засідання урядових делегацій, зустріч міністрів закордонних справ України і Словаччини — Геннадія Удовенка та Юрія Шенка.

Також було підписано спільні україно-словацькі документи: договір про уникнення подвійного оподаткування, угоду між міністерствами культури і плани співробітництва, а також протокол робочої зустрічі. Вчора Євген Марчук відвідав підприємство «Хемосвіт».

Візит перший і дуже офіційний

Сьогодні розпочався візит української делегації на чолі з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком до Белграда. Ця поїздка — перший офіційний візит на такому високому рівні після встановлення дипломатичних відносин між Союзною Республікою Югославія та Україною.

Офіційна делегація України зустрінеться з президентами і главами урядів СРЮ і Сербії. Планують провести переговори між главою української делегації Г. Удовенком та його югославськими колегами, а також переговори на рівні міністерств.

За підсумками переговорів передбачають підписання низки двосторонніх документів. Серед них — договір про співробітництво між Україною та СРЮ в галузі культури, освіти і спорту та протокол про співробітництво і консультації між зовнішньополітичними відомствами обох країн.

Буде також підписано угоду про співробітництво між торгово-промисловими палатами обох країн і низку робочих протоколів, повідомляє «Інтерфакс».

Нафта — предмет суперечок чи переговорів?

У Києві проходять україно-російські переговори про тарифи на транзит російської нафти через територію України нафтопроводом «Дружба» до Угорщини, Чехії та Словаччини.

Як стало відомо агентству «Інтерфакс-Україна», у складі російської делегації — заступники міністра палива й енергетики РФ Анатолій Козирєв, Євген Морозов і Петро Нідзельський; керівники компаній «Транснафта», «Нафта», «Лукойл», «Славнафта», «Славойл», «ЮКОС».

Українську сторону представляють заступник голови Держкомітету з нафтової, газової та нафтопереробної промисловості, представники міністерств економіки та зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі, а також генеральний директор державного підприємства магістральних нафтопроводів «Дружба» Любомир Буняк.

З 1 січня 1996 року Україна підвищила транзитні тарифи на транспортування нафти нафтопроводом «Дружба» в середньому на 10% — до 5,2 долара за прокачування тонни нафти 100 км території, що спричинило заперечення з боку Мінпаливоенерго Росії. Проте нині триває транспортування російської нафти до Словаччини й Чехії. 23 січня поновлено прокачування нафти до Угорщини, яке було припинено кілька днів тому на прохання угорської сторони. Транспортування здійснюють за договорами з підприємствами Росії на умовах нових транзитних тарифів, запропонованих Україною.

Чи стане Росія членом Ради Європи?

Триває зимова сесія Парламентської Асамблеї Ради Європи, в якій бере участь делегація України. Першого ж дня сесія обрала нового президента ПАРЄ. Як і передбачалося, ним стала представниця ФРН пані Ленні Фішер, яка з 1995 року була віце-президентом Асамблеї.

І хоча сесія неухильно дотримується порядку денного і з усією відповідальністю розглядає всі його питання, звичайно, нині всі чекають 25 січня, коли вирішуватимуть долю Російської Федерації, а саме — її вступ до Ради Європи. Якщо цього не станеться і на зимовій сесії, спостерігачі вважають, що справу буде відкладено у довгий ящик. З одного боку, на вступі Росії до РЄ наполягають Франція, Німеччина, обіцяє свою підтримку й Україна. Але багато учасників сесії висловлюють думку, що нині в Росії не все гаразд з правами людини, із захистом прав нацменшин. Шанси Росії на вступ до цієї впливової організації нині оцінюють 50 на 50. Все буде вирішено 25 січня під час голосування.

У номер

Закон України

Про ратифікацію Угоди між урядом України та урядом Словацької Республіки про заохочення і взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між урядом України та урядом Словацької Республіки про заохочення і взаємний захист інвестицій, підписану в м.Братиславі 27 червня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ, 18 січня 1996 року.

Маємо нового посла в Ізраїлі

Указом Президента України призначено нового Надзвичайного і Повноважного Посла України в державі Ізраїль. Ним став Олександр Іванович Майданник. «ГУ» вітає його з відповідальним призначенням і сподівається на співробітництво.

Їдеш за кордон — плати

Голова Одеської облдержадміністрації Руслан Боделан видав розпорядження й затвердив положення про порядок збору коштів за проїзд автодорогами Одеської області транспортних засобів, які прямують за кордон. Відтепер автомобілістам слід, по-перше, одержати на це дозвіл, причому — не безплатний, а по-друге, — сплатити місцевий дорожній збір.

Передбачено чималий перелік випадків, коли місцевий збір не стягують. Це стосується, зокрема, транспортних засобів, що перевозять вантажі за державними — українськими — замовленнями й контрактами, авто тих громадян України, які вирушають у службові відрядження, спортсменів, що їдуть на міжнародні змагання, тих, хто їде на лікування, дипломатів, учасників війни, афганців, чорнобильців, переселенців, а також транспорту, що перевозить гуманітарну допомогу. Не треба нічого платити й мешканцям Одещини та сусідньої Молдови під час перетину українсько-молдовського кордону.

Одержувані в результаті цього місцевого збору кошти надходитимуть передусім на утримання в належному стані автомобільних доріг, автостоянок, переходів через кордон.

Заборгованість платні — не пожежа, проте її гасити треба

(Початок на 1-й стор.).

Першим опонентом Олександра Мороза був керівник депутатської групи «Реформи» Сергій Соболєв. На його думку, чинне законодавство дозволяє прийняти Конституцію або Верховною Радою, або на референдумі.

У ході полеміки з'ясувалося, що ймовірний і такий варіант, коли окремі положення проекту нової Конституції, скажімо, вдасться узгодити у Верховній Раді, а інші — не вдасться. Отож постає запитання: як бути в такій ситуації? Бо на референдум можна виносити винятково узгоджений проект Основного Закону, якщо він не набере дві третини голосів народних депутатів.

Саме тому більшість членів Президії погодилася з думкою, що опісля деякого доопрацювання проекту закону його все-таки потрібно розглянути в сесійному залі.

Не треба, мабуть, пояснювати, яка ситуація склалася сьогодні з виплатою заробітної плати в бюджетній сфері, особливо вчителям і лікарям, пенсій, фінансування наукових і вищих навчальних закладів. У своїй записці комісії ВР з питань науки та народної освіти і з питань бюджету вважають її найкритичнішою. Лише загальна заборгованість державного бюджету закладам і установам, підпорядкованим Міністерству освіти, за жовтень — грудень становить 25,882 трильйона карбованців.

Як підкреслювали у виступах члени Президії Верховної Ради, народні депутати, які брали участь в її засіданні, можна назвати чимало таких фактів. Критична ситуація склалася в багатьох галузях народного господарства.

Координатор депутатської групи «Незалежні» Вадим Гетьман називав суму загальної заборгованості, яка визначається цифрою у 150 трильйонів карбованців.

Голова Комісії з питань соціального захисту та праці Юрій Буздуган підкреслив, що за 10 місяців минулого року заборгованість держави щодо виплат з бюджету зросла у 10 разів. На його думку, уряд має переглянути черговість обов'язкових платежів, бо сьогодні керівникам підприємств вигідніше сплатити гроші за спожиті енергоносії, комунальні послуги, аніж платити працівникам зароблене.

Заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук повідомив, що нині їхнє відомство складає графік погашення заборгованих коштів, яке планує завершити до 25 лютого ц.р.

Народні обранці висловили чимало критичних зауважень щодо діяльності підрозділів Міністерства фінансів. Так, Сергій Соболєв вказав на те, що тоді, коли росте заборгованість державного бюджету перед громадянами нашої країни, чимало коштів використовують на матеріально-технічне забезпечення органів, підпорядкованих відомству.

Отож, проаналізувавши ситуацію, яка склалася у зв'язку із затримкою заробітної плати, пенсій, стипендій та інших виплат з державного бюджету, Президія Верховної Ради створила робочу групу для підготовки цього питання до розгляду на сесії ВР.

Володимир КОРОЛЮК.

У Президії Верховної Ради України

22 січня відбулося чергове засідання Президії Верховної Ради України.

Члени Президії ретельно обговорили та винесли на сесію Постанову Верховної Ради України «Про інформацію Уряду про заходи щодо компенсації громадянам України витрат, пов'язаних з підвищенням плати на житлово-комунальні послуги, за електроенергію та інші енергоносії».

Президія винесла на розгляд сесії питання про підтвердження застосування Верховною Радою вето щодо Указу Президента України від 21 серпня 1995 року «Про Положення про обласну, Київську, Севастопольську міську державну адміністрацію» та «Положення про районну, районну у містах Києві та Севастополі державну адміністрацію». Водночас на підставі пункту 27 статті 17 Закону України «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні» застосувати вето щодо Указу Президента від 18 листопада 1995 року, яким підтверджено попередній Указ, що не відповідає законодавству України.

Винесено також на розгляд сесії інші важливі законопроекти: проект закону про порядок прийняття нової Конституції України, проект закону про доповнення частини другої статті Закону України «Про підприємництво».

Створено також робочу групу по вивченню взаємовідносин між органами різних рівнів місцевого самоврядування Одеської області та міською Радою і обласною держадміністрацією.

Вів засідання Президії Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламентська хроніка

Працювати на постійній основі

Ранкове засідання 23 січня

Питання про визнання повноважень народних депутатів України, обраних на повторних виборах 10 грудня та при повторному голосуванні 17 і 24 грудня 1995 року, яке розглядалося першим на ранковому засіданні, у залі особливих дискусій не викликало. Хоч у доповіді голови тимчасової мандатної комісії Андрія Снігача, що прозвучала з цього приводу, і були названі окремі порушення, котрі сталися під час виборів.

А от що стосується вимог Закону про вибори працювати народним обранцям у Верховній Раді тільки на постійній основі, то депутати вимагали неухильно дотримуватися цього застереження новообраним парламентаріям. Хоч... у залі сиділо немало тих, хто сам діяв усупереч цьому положенню.

Зрештою було чітко зафіксовано: народним депутатам України (новообраного складу) оформити свої відносини з Верховною Радою України і розпочати виконання своїх депутатських функцій та повноважень на постійній основі у місячний строк з дня прийняття постанови.

Нелегко йшло обговорення питання про зауваження Президента України до Закону «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі». Як доповідач Валентина Семенюк, так і багато промовців не просто закликали, а буквально благали колег прийняти постанову з цього питання, щоб закон почав діяти. А в проекті постанови стрижнем був перелік підприємств і організацій агропромислового комплексу, приватизація яких здійснюється за погодженням із Кабінетом міністрів. Були й інші зауваження. За словами народного депутата Сергія Соболєва, це говорить про певні недосконалості приватизаційного процесу в Україні, які вже час усунути.

Після кількох спроб голосування за документ подальший розгляд його перенесено на наступний вівторок.

Далі відбулося обговорення доповнення до проекту постанови Верховної Ради України «Про погашення заборгованості державного і місцевих бюджетів України за 1995 рік із заробітної плати, пенсій, стипендій, інших грошових виплат населенню».

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

СПУ: РОЗКОЛУ НЕ БУДЕ...

Події, що відбуваються останнім часом у парламентській Соціалістичній фракції Верховної Ради, а також поява різних публікацій з цього приводу, вочевидь, і спонукали керівництво фракції провести прес-конференцію. Вона відбулася 19 січня. З журналістами зустрілися голова фракції Іван Чиж та її секретар Микола Лавриненко. Тему прес-конференції визначено так — «Від четвертої до п'ятої сесії: бачення соціалістів».

Спершу, відповідаючи за запитання любителів «смажених фактів», Іван Чиж пояснив, що він підписав заяви Наталії Вітренко та Володимира Марченка про їх вихід із фракції. Однак щодо виключення їх із партії, то це — чутки, які не відповідають дійсності. Якщо говорити про позицію цих двох народних депутатів, вів далі голова фракції, співвідносність їхньої позиції з проблемами партії, то слід сказати, що це — проблема не партії, а лише цих двох людей.

Далі Іван Чиж наголосив: хоча в основі діяльності СПУ лежить принцип демократичного централізму, в її практичній роботі переважає саме демократизм. Тому ми не зловживаємо якимись покараннями, хіба що за очевидно нетерпимі проступки. А щодо особливої позиції Н. Вітренко та В. Марченка — вона для нас не нова, бо присутня з дня зародження партії. Нам не раз уже пророкували розкол, але де вони, оті пророки? Скажу однозначно: Соціалістична партія України — єдина, вона прийшла у велику політику всерйоз і надовго. А що окремі члени можуть вийти з неї — то їхня особиста справа. Як трагедію ми це не сприймаємо...

Далі бесіда перейшла в русло спокійної ділової розмови. Іван Чиж привернув увагу присутніх до заяви, зробленої напередодні у Верховній Раді від імені Соціалістичної фракції. Йдеться про першочергові законодавчі акти, котрі, на думку депутатів-соціалістів, мають бути прийняті п'ятою сесією Верховної Ради. Таку заяву наша фракція робила і на початку минулої сесії, нагадав Іван Чиж. Причому ми наголошували, що успішне розв'язання життєво важливих для України питань буде можливим лише за умов конструктивного підходу з боку всіх політичних груп і фракцій, нормальних взаємин законодавчої та виконавчої гілок влади. Якщо, нарешті, буде обрано такий вектор роботи, то результати її відповідатимуть життєвим інтересам абсолютної більшості народу.

Як показала практика, наші передбачення виявились небезпідставними. Щодо позитиву, зауважив Іван Чиж, то сюди варто віднести більш тісні та плідні контакти між Головою Верховної Ради та Прем'єр-міністром, між президіями Верховної Ради та Кабінету міністрів. Вистачало й негативу. Досить нагадати, як правоцентристи цілий тиждень блокували роботу сесії, коли на обговорення було винесено питання про приєднання України до Міжпарламентської асамблеї...

— Наша партія входить до політичного лівого блоку, що перебуває в опозиції до нинішньої влади і тієї політики, яку вона проводить. Але ми з самого початку відкинули принцип «чим гірше, тим краще», — підкреслив голова фракції.

Іван Чиж сказав, що депутати-соціалісти роблять усе від них залежне, щоб не допустити остаточного розвалу досі набутого, зокрема — державного сектора економіки, зберегти бодай мінімальні соціальні гарантії для населення. Це принципова позиція, на якій стоїть фракція СПУ.

Виходячи з цього, фракція у своїй заяві чітко визначила пріоритети, що мають бути покладені в основу роботи п'ятої сесії. Соціалістична фракція пропонує організувати її в такий спосіб, щоб на кожний місяць для розгляду виносити 5-7 масштабних, доленосних для України питань і неодмінно їх розв'язувати. Адже ті 380 питань, які визначено для розгляду на поточній сесії, — це нереально, виконати такий обсяг роботи ніхто не зможе. Ми визначили десять основних питань, над розв'язанням яких сесія мусила б працювати вже зараз, у січні-лютому.

Йдеться, зокрема, про державний бюджет на 1996 рік. Ми заявляємо, що прийняття його можливе лише за умови закладення в нього таких основних параметрів, як вартісна величина межі малозабезпеченості. Це також постанова про введення в дію, у повному обсязі, Закону про оплату праці. Бо з нього вилучено статті дев'яту, десяту, тридцять третю та тридцять четверту, а це призвело до того, що люди не можуть вчасно одержувати зарплату, вона не компенсується. Конче важливо внести зміни у пенсійне законодавство. Адже маємо масові нарікання саме з цього питання. Хоч вирішити його можна досить просто: відновити статтю дев'ятнадцяту Закону про пенсійне забезпечення, яка ще за часів прем'єрства Кучми була з закону вилучена. Треба завершити роботу над внесенням змін до податкового законодавства; обов'язково прийняти закон про Контрольну палату. Дуже принципове питання — закон про вибори народних депутатів, щоб за будь-яких умов зберегти законодавчий орган і не допустити концентрації влади в одних руках. На порядку денному й необхідність прийняття закону про місцеві Ради. Нарешті, потрібен новий закон про освіту.

Відповідаючи на запитання журналістів, І. Чиж та М. Лавриненко роз'яснили позицію Соціалістичної партії щодо ряду принципових питань. Зокрема, що означає — бути в опозиції? І. Чиж пояснив, що СПУ спершу стояла на тому, щоб підтримувати ті заходи влади, які не будуть спричиняти зниження життєвого рівня народу. Але невдовзі переконалася, що курс на розвал усього, що соціалізмом звалося, і форсування капіталізації України — це свідома, цілеспрямована політика, яка здійснюється під диктовку міжнародних валютних інституцій. Тож партія заявила про опозицію до такого антинародного курсу виконавчої влади. Яка за своєю структурою набула, м'яко кажучи, дивного характеру — двоголовості, за словами І. Чижа. Тобто є Кабінет міністрів, а над ним, майже повністю повторюючи його, — адміністрація Президента.

На запитання, чи не викликає така принаймні дивна структура сумніву в доцільності існування самого інституту президентства, Іван Чиж відповів, що Соціалістична партія виступає за парламентську модель державотворення. Чому? Бо це, насамперед, демократичніше. По-друге, за цих умов буде сильна і дійова виконавча влада, позбавлена отієї «двоголовості», коли над урядом стоїть ще й якийсь «наглядач».

У ході подальшої розмови з'ясовано ще ряд питань.

Іван ДМИТРЕНКО.

Іван РИБКІН: «Посварити Україну з Росією може тільки ідіот. У Думі таких я не бачу...»

Точка зору

На тлі демонстративного потепління україно-російських відносин між виконавчими владами Москви і Києва для багатьох не менш важливим залишається й аналогічний розвиток у відносинах між парламентаріями двох країн. З огляду хоча б на те, що парламенти обох країн вимагають посилення своїх контрольних функцій за діями виконавців. Слідом за О. Морозом про це заявив і новообраний голова Держдуми Росії Г. Селезньов. А рішення парламентів визначають рядові депутати, тому й важливо знати їхню думку про україно-російські відносини, про вплив на їхній розвиток внутріполітичної боротьби в самій Росії.

Борис ГРОМОВ,
лідер об'єднання «Моя Вітчизна»:

— Я думаю, що російська внутріполітична боротьба, звичайно, впливає на україно-російські відносини. Але особисто мені боляче й говорити про те, що ці відносини погіршуються і не такі, якими їх бачать наші люди.

Наші відносини, звичайно, мають бути кращими, ближчими і, безумовно, м'якшими.

Микола ГУБЕНКО,
депутат Державної Думи Росії (КПРФ):

— Головний орієнтир може бути один — доброзичливість, співробітництво, братство, я не соромлюся цього слова, товариськість цих двох народів. Особливо тому, що ми зв'язані сімейно, кровно, спільними стражданнями і спільними радощами.

Ну ким мені себе назвати — українцем чи росіянином, коли в мене батько—українець, а мати — росіянка?! Сказати «українець» — зрадити матір, сказати «росіянин» — зрадити батька. Розумієте? Це дуже складні процеси, і преса тут має зіграти дуже важливу роль у доброзичливому розв'язанні цієї проблеми, не працюючи на розкол двох великих країн, якими є Україна і Росія.

Іван РИБКІН,
лідер блоку «Злагода»:

— Звичайно, все взаємозв'язано, і затьмарити та погіршити відносини між Росією і Білоруссю, між Росією і Україною може тільки повний ідіот. Таких я тут не побачив: чотириста п'ятдесят депутатів Думи — це цілком ділові і тямущі люди. Незалежно від політичних переконань.

Олександр ЛЕБІДЬ,
лідер Конгресу російських громад:

— Між Росією та Україною можуть бути тільки три типи відносин: добрі, дуже добрі і чудові. З цих позицій і виходитимемо.

Володимир ЖИРИНОВСЬКИЙ,
лідер ЛДПР:

— Звичайно, ми не можемо сьогодні повертатися до старої моделі. Вона вже луснула. І коли ми збиратимемо її, то це знову буде кров. Треба знайти формулу об'єднання, але не за старими рецептами. Бо в нас уже нові проблеми і нові хвороби: за п'ять років стільки всього зруйновано.

Коли б це був серпень або грудень 91-го року, то можна було б швиденько відновити КПРС, те, інше і весь СРСР. А через п'ять років спроби повернути стару модель призведуть до загострення обстановки.

На новому рівні нові партії України, нові партії Росії, нові депутати там і там — ми знайдемо нову формулу об'єднання слов'янського світу.

А від усієї фракції ЛДПР ми із задоволенням передаємо найпалкіше вітання народові України. І росіянам, і українцям, і молдаванам — у вас там багато живе, сотні й сотні. Ми будемо тільки раді, коли налагодяться хороші відносини і не буде ніяких митних кордонів. Це ж ганьба, коли в Харкові будуть українські прикордонник і митник, а в Бєлгороді — російські. Люди їдуть відпочивати до Сімферополя, а їх кожні півгодини піднімають то ті, то інші. В Європі такого вже нема. Можна всю Європу проїхати і ніде тебе не піднімуть. А в нас... Ну що це таке?!

А згадайте, як ми грали у футбол з вашими депутатами. У нашій команді було багато представників від ЛДПР. І переможний гол забив член команди від ЛДПР заслужений артист Чувашії Олександр Шипов. І заспівав пісню українською мовою. Він знову став депутатом Держдуми. Тож давайте спершу зміцнювати зв'язки через спорт, через музику. Це й буде народна дипломатія.

Записав Володимир СКАЧКО.

Київ—Москва—Київ.

За листом читача

Батурин: йде ревізія...

У нашій газеті 8 липня опубліковано статтю С.Павленка «Батуринський переворот 1995 року», де йшлося про складну громадсько-політичну ситуацію у колишній гетьманській столиці, протиправні дії багатьох посадових осіб, зокрема про будівництво директором льонозаводу О.Лосем «за зарплату» вишуканого палацу для власної родини. Наш кореспондент нещодавно знову змушений був повернутися до згаданої теми.

Саме того дня, коли родина Лосів пишно-переможно святкувала новосілля, я був у Батурині і вкотре вислуховував затятих опозиціонерів директора льонозаводу та його однодумців з розбудови селища.

— Ви бачите, як вони святкують входини! — говорили люди.

Двадцять вісім чоловік підписали «Звернення до Президента України Л.Кучми, до Верховної Ради» і відвезли його для опублікування в «Голосі України».

«Ми, жителі Батурина на Чернігівщині, — написали Н.Соколова, М.Борщ, М.Гречко, І.Кривуля, В.Попок та інші, — обурені безвідповідальними діями, а точніше — бездіяльністю органів прокуратури, міліції, влади як у Бахмацькому районі, так і в Чернігівській області у наведенні порядку в нашому селищі. Керівники льонозаводу, будівельно-монтажного управління безсоромно за безцінь приватизують майно цих підприємств, що належить нашій державі, трудовим колективам, будують «графські» палаци, роз'їжджають на шикарних легковиках. Поряд — напівголодні, обідрані, з мізерною платнею та пенсією, якої вистачає хіба що на хліб. Бенкет під час чуми. І так майже на всій Україні.

Цей соціальний лад, що будується, не має людського обличчя. Виникає безліч питань: хто захистить народ України? Кому потрібні прості люди? Хто примусить розкрадачів-керівників повернути трудовим колективам, державі незаконно привласнене майно, гроші?»

Автори далі пишуть про неправильний розподіл квартир у селищі, незаконні дії голови селищної Ради А.Рафєєва, пасивність місцевої прокуратури. «Складається враження, — песимістично підсумовують заявники, — що правоохоронні органи разом із законодавчими і виконавчими структурами як у центрі, так і на місцях роблять видимість боротьби з мафією, корупцією, злочинністю».

Чи ж справді це так? На жаль, ситуація у Батурині поки що не дає можливості робити оптимістичні висновки... Я ознайомив зі змістом листа керівництво обласної прокуратури: недавно призначений прокурор області В.Лось пообіцяв ретельно розібратися з наведеними в листі фактами, через місяць так прокоментував звернення батуринців:

— Знаєте, я цілком поділяю їх біль і тривогу, особливо за майбутнє України. Парадокс, але якось так навіть збіглось, що колектив обласної прокуратури майже одночасно з авторами листа надіслав своє звернення до Верховної Ради. Що нас непокоїть? Насамперед те, як на стан законності в області негативно впливає та обставина, що принцип невідворотності покарання не застосовується до всіх осіб, які скоїли злочини. Це спричинене тим, що Ради народних депутатів різних рівнів не дають згоди на притягнення до кримінальної відповідальності депутатів, винних у вчиненні тих чи інших кримінальних діянь. Так, згаданий у листі директор Батуринського льонозаводу О.Лось є депутатом Батуринської селищної Ради. Прокурор району зробив подання на сесію селищної Ради про надання згоди на притягнення його до кримінальної відповідальності. А через те, що депутати такої згоди не дали, то 25.05.1995 року прокуратура Бахмацького району кримінальну справу закрила. Прокуратура області, однак, цю постанову про закриття справи визнала необгрунтованою. 28.09.1995 року прокурор Бахмацького району виніс подання до Бахмацької районної Ради для надання згоди на притягнення О.Лося до кримінальної відповідальності. Досі районна Рада його не розглянула і рішення у справі у зв'язку з цим не прийняла.

Тільки за останні півтора року в області уникли кримінальної відповідальності більш як 20 народних депутатів. При цьому, незважаючи на звернення прокурорів про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності депутатів, Ради народних депутатів різних рівнів, порушуючи Закон «Про порядок одержання згоди Ради народних депутатів на притягнення депутата до відповідальності», ці звернення вчасно не розглядають або не розглядають зовсім.

Це призводить до порушення строків розслідування кримінальних справ. Слідчі вимушені, на порушення кримінально-процесуального законодавства, зупиняти чи закривати слідство у кримінальних справах, хоча чинним законом це не передбачено.

Є випадки, коли депутати скоюють злочини (здебільшого корисливі) за попередньою змовою з іншими особами. Кримінальні справи стосовно цих осіб також не направляють до суду, бо не забезпечується всебічне повне й об'єктивне дослідження всіх обставин справи, і суди цілком справедливо повертають їх на додаткове розслідування для притягнення всіх винних осіб до кримінальної відповідальності.

Практика, яка склалася в області з притягнення до кримінальної відповідальності депутатів місцевих Рад, свідчить про те, що ст.29 Закону України «Про статус депутатів місцевих Рад народних депутатів» про недоторканність депутата має бути скасована, бо у правовій державі, яку будуємо, треба забезпечувати принцип рівності всіх громадян перед законом.

Прокурор області ознайомив мене і з результатами перевірки інших фактів, згаданих у листі мешканців Батурина. Щодо начальника дільниці Батуринського БМД «Північбуд» А.Лавреньова, який не раз зловживав службовим становищем, нині порушено кримінальну справу. Доручено вести її прокуророві відділу прокуратури області О.Кубраку. Нині триває ретельна документальна ревізія, після якої будуть прийняті і відповідні рішення. Прокуратура області під час перевірки дотримання житлового законодавства виконкомом Батуринської селищної Ради також виявила ряд грубих порушень.

Незважаючи на те, що помешкання по вул.Колгоспній, 2-а, розподілили, фактично цей будинок недобудовано і відповідно до чинного законодавства не може бути визнаний як жиле приміщення, а тому видання ордерів і заселення громадян у квартири незаконне. Цей факт підтверджується і розпорядженням голови обласної державної адміністрації №92 від 12 жовтня 1995 р., за яким названий будинок передано на баланс Батуринської селищної Ради як незавершене будівництво.

Для усунення грубих порушень житлового законодавства за вказівкою прокуратури області прокурор Бахмацького району подав позов до районного суду про визнання виданих ордерів недійсними і виселення мешканців.

Інформація облпрокуратури, як бачимо, вселяє надію на повернення до колишньої гетьманської столиці закону. Але чи все, навіть за такої активізації роботи слідчих, залежить безпосередньо від прокуратури?

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Добро

На чужині знайшли тепло і ласку...

Кожному зрозуміло, як потрібна сьогодні турбота і реальна допомога дітям Полісся, чия доля в самому зародку обпалена вибухом чорнобильського реактора. В теперішніх умовах економічних труднощів вони можуть покладатися тільки на благодійність добрих людей, небайдужих до біди, тим паче, що для всіх співвітчизників вона не чужа.

Пощастило хлопчикам і дівчаткам з Полісся, які гостювали в листопаді у Греції, на березі чудового Егейського моря. Біля самого підніжжя святої гори Афонської до мальовничих прибережних пагорбів грибочками приліпилися білі будиночки з червоними черепичними дахами. Це — фешенебельний готель «Арістотелес». Його господарі — сім'я Аргіріса і Марії Герукіс — з батьківською гостинністю і теплом прийняли на повний пансіон без оплати групу з 32 дітей віком від 5 до 12 років і трьох вихователів. І подарували дітям три тижні свята.

Чорнобильські діти з малозабезпечених сімей ніколи не побачили б красивих гір і морської блакиті гостинної Еллади, якби не сприяння цьому підприємства «Тамбрандс-Україна». Саме ця організація взяла на себе всі дорожні витрати і медичне страхування групи.

Постійну допомогу і підтримку відчували діти під час поїздки і з боку наших співвітчизників. Це і водії автобуса С. Гордубей та І. Пінзур з мукачівського туркомплексу «Латориця», які уважно й доброзичливо ставилися до маленьких пасажирів, і співробітники Чернівецького залізничного вокзалу, котрі допомогли стомленим довгою дорогою дітям виїхати до Києва не затримуючись.

Спасибі і начальникові управління Південно-Західної залізниці Б. Олійнику за пільги, які з його допомогою були надані групі.

Слава Богу, що світ не без добрих людей!

Тетяна ДАВИДОВА.

Київ.

Проблема

Ловись, рибко, велика і ... велика

У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ засідав координаційний комітет по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, і тому розмова, котра відбулася, ніби не становить великого інтересу для громадськості всієї країни.

Однак мені здалося, що є всі підстави висловитися з цього приводу, запропонувавши деякі висновки та побажання і вище — у Київ. Тим паче, що виконуючий обов'язки прокурора області Віталій Вовк заявив однозначно: організована злочинність завершальною «організувалася» і сягнула критичних розмірів, загрожуючи уже безпеці всієї України. Чи ж приборкаємо цю загрозу? Якщо пригадати недавні публічні заяви на цей рахунок тут, у Дніпропетровську, попередника Вовка, Генерального прокурора України Григорія Ворсинова, то в цьому наче не треба було сумніватися ні на йоту.

А що маємо насправді? Успіхів, як кіт наплакав. Заступник голови обласного суду Павло Румянцев все це назвав неприступною п'ятою владою, а далі сказав прямо:

— Треба боротися з китами злочинного світу, а ми боремося з дрібною рибкою.

За весь минулий рік обласний суд, виявляється, розглянув лише дві карні справи, пов'язані з організованою злочинністю. І то одна вичерпалася «елементарним» бандитизмом, а другу «подарували» слідчі сусідньої Росії.

Чи, може, марні ці одкровення? Може, просто «великої» злочинності в області і немає? Де там! З вуст виконуючого обов'язки глави облдержадміністрації Миколи Деркача члени координаційного комітету почули, що кожна друга зовнішньоекономічна операція здійснюється з порушенням податкового законодавства, заодно страшенні гроші — десятки мільйонів доларів — не повертаються в Україну. Останнє потім підтвердив начальник управління СБУ по області Володимир Слободенюк. А кожна третя позика береться не для того, щоб спрямовувати у виробництво, а щоб привласнювати готівкою чи ще якось. Пролунала і така статистика: чи не дві третини існуючих комерційних структур знайшли свої «щілини» у діючому законодавстві.

Але «резонансних», «голосних» справ, про які багато говорили протягом минулого року в обласній прокуратурі, таки катма. Оце й спонукає мене адресувати свої нотатки Генеральному прокурору Григорію Ворсинову. В тому розумінні, що тепер в стократ зросла його відповідальність, аби Україну не поглинула загроза нищівної злочинності. Часи гучних обіцянок відступили назавжди, — і потрібні «гучні» справи, оскільки вони фактично «мають місце». Знаючи Григорія Трохимовича, думаю, що це він прекрасно розуміє і без мого нагадування.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Кому свято, а кому контрабандні будні

За два минулих тижні особовим складом Прикордонних військ України під час прикордонного контролю в пунктах пропуску та на об'їзних маршрутах виявлено, вилучено й передано митним органам контрабандних товарів і сировини на загальну суму 3 мільярди 212 мільйонів карбованців. Крім того, вилучено 14,9 кг наркотичної сировини, зокрема 9,9 кг макової соломки та 5 кг опію-сирцю. До речі, опій-сирець виявлено під час прикордонно-митного контролю у пункті пропуску «Ягодин-авто» у вантажному «Мерседесі», водій якого, громадянин Ірану, сховав зілля в дугах кріплення тенту.

Біля пункту пропуску «Амвросіївка» Донецької області було затримано автомобіль «Урал», водій якого, громадянин України, намагався вивезти з України 7,2 тонни дизельного палива. В районі села Тимоновичі Чернігівської області громадянин України незаконно вивозив на «КамАЗі» до Білорусі партію цукру на 1,1 млрд. крб.

Позов

Чи стане Кабмін відповідачем на суді...

МИ ДОВГО терпіли, — сказав мені під час розмови голова ЦК профспілки працівників НАН України А. Широков. — Але й терпець іноді уривається. Ще 7 липня 1995 року між Кабінетом міністрів та 10 профспілковими об'єднаннями України було підписано Генеральну угоду. Підписали її і ми. Та тільки й того.

Нагадаємо читачам, що згідно з пунктом 3.9 цієї угоди, уряд мав протягом липня — серпня вжити заходів щодо погашення заборгованості по зарплаті в бюджетних галузях, себто установ, які фінансуються державою.

— **Анатолію Івановичу, невже відтоді не було жодних зрушень?**

— Були. Але не на нашу користь. Уряд вжив таких заходів, що на 1 вересня минулого року борг по зарплаті в бюджетних установах НАН України становив 1 трлн. 267 млрд. карбованців. На 1 грудня борги зросли до 1 трлн. 321 млрд. крб., а на 1 січня цього року цифра сягнула майже 2 трильйонів.

Це не просто сухі цифри. За ним усім стоять люди, які впродовж 3—5 місяців не одержують, бодай мізерну, зарплату. І це тоді, коли в НАН України налічується лише близько 45 тисяч бюджетників. Тож не дивно, що науковці змушені шукати інших заробітків, почасти за кордоном. Постає питання: невже нашій державі не потрібен науковий потенціал, невже так важко віднайти кошти на науку, освіту, себто на майбутнє країни?

А тим часом, розчарувавшись в урядових обіцянках, ЦК профспілки працівників НАН України 5 січня ц.р. звернувся до Печерського райнарсуду Києва з позовом, у якому відповідачем має стати Кабінет міністрів. Додамо, що з превеликим скрипом документи таки взяли, пообіцявши, що невдовзі дадуть відповідь. Однак, за словами А. Широкова, суд поки що гордо мовчить.

Надія ВЕРБОВЕЦЬКА.

Протигази — у маси

Цивільна оборона асоціюється у нас з уроками початкової військової підготовки в школі, з протигазом і планами евакуації населення, що висять у коридорах будь-якої державної установи. Проте ЦО — це не тільки протигаз і лопата.

До 1992 року структура цивільної оборони була підпорядкована Міністерству оборони України. До речі, саме військові підрозділи ЦО брали участь у ліквідації Чорнобильської аварії. Як потім зазначали міжнародні спостерігачі, евакуація населення та рятувальні роботи проводили на високому професійному рівні.

У лютому 1992 року Верховна Рада прийняла Закон про цивільну оборону, тим самим ЦО отримала самостійний статус. Тривалий час дебатувалося питання про створення власного міністерства. Та, на жаль, через брак фінансів цю ідею закопали до кращих часів. Нині цивільна оборона України просить у держави три трильйони карбованців на свої потреби: укомплектування кадрами, розвиток науки, зміцнення матеріальної бази. Згідно з проектом бюджету-96 в кращому разі вона отримає 1,3 трлн. крб. Цих грошей вистачить лише на підтримання арсеналу протигазів у повній бойовій готовності...

Відомо, що краще запобігти хворобі, аніж лікувати її. Головне завдання ЦО — профілактика катастроф і аварійних ситуацій. Це роблять шляхом роз'яснювальної роботи серед населення.

Коментар

Та коли вже трапилося лихо, бійці ЦО безстрашно кидаються на боротьбу зі стихією — природною або техногенною. Минулого року в Україні сталося 277 великих аварій і катастроф, які обійшлися державі в 12 трильйонів карбованців і забрали 95 людських життів. У ліквідації наслідків нещасних випадків брали участь війська ЦО. Ці війська налічують у своїх лавах близько 10 тисяч бійців — солдатів строкової служби. Служба у цих хлопців не з легких. Єдина перевага перед іншими військовими підрозділами та, що, згідно з Законом про цивільну оборону, військовослужбовців ЦО не направляють у місця збройних конфліктів. Щоправда, гострих відчуттів їм вистачає і в мирний, але «катастрофічний» час. Лише минулого року піротехніки знешкодили близько 15 тисяч снарядів та боєзапасів, потенційно небезпечних для мирного населення. За один ліквідований снаряд належить нагорода в розмірі 10% від середньої заробітної плати — приблизно 600 тис. крб. Погодьтеся, нееквівалентна втіха за ризик життям...

Борючись з катастрофами, рятуючи людей і техніку, самі рятувальники не застраховані від нещасного випадку, вони не мають ні пільг, ні соціальних гарантій. Досі в нас у країні немає закону про рятувальників. Їх героїчну працю не виділяють в окрему правову статтю і не заохочують на державному рівні.

Нещодавно Прем'єр-міністр Євген Марчук, він же й начальник ЦО України, завізував організаційно-методичні вказівки з підготовки цивільної оборони України на 1996 рік. Ці вказівки мають на увазі підвищення бойової готовності підрозділів ЦО на основі вказівок Президента щодо зменшення техногенних катастроф. Сподіватимемося, що вищеназвані теоретичні розробки уряду надихнуть доблесних бійців цивільної оборони на профілактику надзвичайних ситуацій у країні. Нехай у них не буде приводу дістати протигаз із сумки.

Ольга ВАУЛІНА.

Кримінал

Правник вершить самосуд

СЕРЕД злочинів, скоєних у Сумах, цю пригоду в оперативних зведеннях зафіксовано окремим рядком. І справа не тільки у трагічних наслідках — одного вбито, 3 тяжко поранено.

Такими «страшилками» сьогодні нікого вже не подивуєш. Незвичний у цьому випадку був склад учасників кривавої драми, серед яких два службовці сумської митниці (1—колишній) і співробітник обласного управління СБУ. Щоб запобігти й дальшому поширенню чуток, подеколи найнеймовірніших, заступник голови облдержадміністрації Микола Крамар на брифінгу довів журналістам офіційну інформацію про те, що сталося.

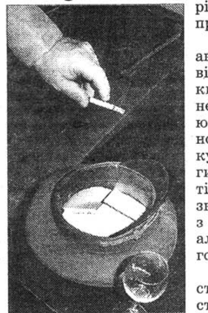
Пізно вночі до будинку інспектора митниці, котрий разом з братом, офіцером СБУ, в товаристві подруг відзначав Новий рік, увірвався озброєний чоловік. З пістолета іноземного виробництва він зробив 8 прицільних пострілів, вочевидь, маючи намір убити всіх присутніх. Але, певне, нападник прорахувався у виборі калібру зброї. До того ж одній з жінок вдалося вислизнути за двері, і на вулиці її, напівроздягнену, закривавлену, підняли перехожі. По гарячих слідах наряд міліції затримав підозрюваного. Це, з'ясувалося, був колишній працівник митниці, юрист приватної фірми.

За що ж він позбавив життя господаря котеджу і покалічив гостей? Найвірогіднішою видається версія про зведення рахунків злочинця з покійним за якісь борги від спільно здійснених оборудок. За деякими даними, мова йде про 60—80 тисяч доларів. Розслідування справи ведуть досвідчені криміналісти з участю представників СБУ України. Вони й розставлять усі крапки над «і».

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

І знову жертви

ЛЬВІВ з почестями проводжав у останню путь двох міліціонерів — Миколу Іванова й Олександра Лісіцина. У траурному мітингу брали участь керівники області й Міністерства внутрішніх справ. Громадськість було повідомлено про те, що Олександру Лісіцину та Миколі Іванову надано звання «підполковник міліції» та «капітан міліції» (посмертно). Певна річ, над могилами говорили про мужність, про подвиг.

Однак і ця трагедія не вийшла за рамки чогось ординарного: хіба вперше гинуть міліціонери? Центр громадських зв'язків УМВСУ у Львівській області повідомив про те, що О.Лісіцин та М.Іванов загинули під час затримання небезпечного злочинця, який відкрив вогонь із автомата. Працівники карного розшуку були озброєні лише табельною зброєю, хоча знали про ймовірне перебування у квартирі, до якої вони прийшли, небезпечного рецидивіста, причетного, за оперативними даними, до смерті 22-річного Віктора Тереховича, сина працівника міліції.

Чому міліціонери йшли проти автомата, по суті, беззахисні? Навіть малі діти знають, що за таких обставин — для затримання небезпечних злочинців — формують групу захоплення з відповідною стратегією і тактикою дій. У кулуарах подейкують, що в загиблих не було навіть бронежилетів. І вкотре керівництво УМВСУ звернулося до мешканців області з проханням підтримати матеріально сім'ї, що залишилися без годувальників.

Звичайно, можна ще раз констатувати загальновідоме: силові структури — бідні, а світ організованої злочинності — багатий, забезпечений усім необхідним для розборок. На рівні матеріальних чинників з цим світом змагатися складно. Та нині хочеться сказати про інше. Про те, що цинізмові й аморальності маємо передусім протиставити духовність і моральність, а відтак знайдуться і бензин, і бронежилети.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Наш Ренесанс почнеться з Атлантік-Сіті?

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ренесанс України неможливий без партнерства із розвиненими західними державами. Але, як свідчить статистика, капітал з нашої держави втікає на Захід. Причини відомі: там кращі умови для праці і примноження багатства. А до нас поки що приходять кредитні долари, за які рано чи пізно доведеться розплачуватися. Якщо не нам з вами, то нашим дітям.

Але ж на повідку іде тільки той, хто не хоче шукати нових можливостей для економічного відродження Вітчизни. А ці можливості, ймовірно, нарешті вдасться реалізувати. Принаймні саме так стверджують декотрі провідні компанії та бізнесмени Сполучених Штатів Америки, які створили фірму «Американо-український конгрес з розвитку ділового економічного співробітництва» (AUBOC).

Днями у Києві відбулася прес-конференція членів оргкомітету представництва фірми в Україні на чолі з президентом оргкомітету член-кореспондентом НАН України, професором, заслуженим діячем науки Левом Гасановим. Мета фірми — проведення конгресів, семінарів, симпозіумів з питань ділового економічного співробітництва України та США.

Перший такий конгрес відбудеться 14—18 квітня цього року в Атлантік-Сіті (штат Нью-Джерсі, США).

Ідею підтримали Президент Білл Клінтон та конгрес США, ділові кола — банки й компанії, серед яких відомі Ексімбанк, Сітібанк, Ей Ті енд Ті, МакДоннел-Даглас, Ай-Бі-Ем, Кока-Кола, Дженерал Моторс, Дженерал Електрик, Морган Траст тощо.

Загалом конгрес планує скликати дев'ять семінарів з проблем розвитку економіки у сфері фінансів і банківської справи, сільського господарства і виробництва харчових продуктів, будівництва, промисловості і конверсії, видобування корисних копалин, телекомунікації, охорони здоров'я, транспорту, туризму.

Напередодні конгресу передбачено сформувати перелік проектів, пропонованих до спільної реалізації.

Оргкомітет сприятиме розробленню бізнес-планів проектів, пошуку західних партнерів для учасників конгресу, а також разом з державними установами — розробленню проектів документів стратегічного партнерства США і України, аналізу можливостей структурної перебудови галузей та окремих підприємств, створенню нових перспективних фірм.

Отже, нарешті з'явилася реальна можливість залучити в Україну приватний американський капітал?

«З нашого боку було б недалекоглядно не скористатися з цього, коли капітал із США запрошує за стіл переговорів і готовий співробітничати в інвестиційному просторі»,— переконаний професор Гасанов.

Тим паче — небагато форумів такого рівня (коли підтримують одразу і Президент, і конгрес США).

У листі до керівництва «AUBOC» Білл Клінтон зазначив: «Я зробив наші взаємостосунки з Україною першочерговим пріоритетом моєї зовнішньої політики. Ми здійснили рішучі заходи для сприяння розвиткові демократичної, незалежної і економічно сильної України, що дасть можливість їй по праву посісти належне місце у товаристві націй».

Перспектива приваблює і за нею — майбутнє. До речі, як повідомив пан Гасанов, на 10—12-й рік реалізації проекту «AUBOC» очікується 4—6 мільйонів нових робочих місць в Україні. Буде робота, будуть гроші, отже, стане реальністю такий довгожданий соціально-економічний ренесанс України.

Людмила ФІСЮН.

Хроніка. Факти. Події

• *Київ*

ГАТТ уже не за горами

Одним із найважливіших пріоритетів зовнішньоекономічної політики уряду України в 1996 році є прискорення процесу приєднання України до багатосторонньої торговельної системи ГАТТ/СОТ, заявив агентству «Інтерфакс» виконавчий секретар міжвідомчої комісії з питання приєднання до цієї організації Андрій Березний. Для України процес приєднання ускладнено тим, що, крім приведення до норм ГАТТ/СОТ законодавства, країна проводить економічні реформи.

У листопаді—грудні цього року на четвертому засіданні буде представлено проект протоколу про приєднання України до ГАТТ. П'яте засідання на початку наступного року, — останнє. На ньому проект протоколу буде винесено на конференцію міністрів країн-учасниць.

• *Оттава*

Квебек чекає розлучення. Оксамитового

«До упорядкованого відокремлення Квебеку від Канади приблизно за чехословацьким прецедентом» закликав канадський уряд і парламент Бернар Ландрі, заступник прем'єр-міністра Квебеку. В цьому разі, вважає він, не буде потреби у проведенні нового референдуму в провінції, що пов'язано із загостренням політичної обстановки і в Квебеку, і в решті Канади.

Єдине, що вимагається від англійської Канади, сказав Б. Ландрі, це визнати, що Квебек — країна, а квебекські франкоканадці — нація.

• *Багдад*

Хусейн закликає до терпимості

Президент Іраку Саддам Хусейн закликав до примирення між Багдадом і арабськими країнами. Виступивши з нагоди 5-ї річниці початку війни в Перській затоці, Хусейн заявив, що немає «іншого шляху, крім терпимості» у відносинах між цими країнами, перерваними в результаті іракської агресії проти Кувейту. «Ми вважаємо шлях тому, хто захоче з нами співробітничати», — підкреслив він.

• *Душанбе*

Лідера вбили. Але навіщо?

У своєму домі поблизу Душанбе убили п'ятдесятип'ятирічного главу мусульманської громади Таджикистану Фатхулло Шариф-Зода. Його дружина, син, невістка та учень, що гостював, також стали жертвами невідомих злочинців.

Убивство сталося першого дня мусульманського посту Рамадан. Напередодні у телезверненні з нагоди священного місяця Фатхулло Шариф-Зода закликав вірних до «миру і всепрощення». У його смерті багато хто звинувачує політику, але поки що ніхто не може назвати конкретні причини вбивства.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Українці — «Праведники світу»

ПОСОЛЬСТВО Ізраїлю в Україні ніколи не скаржилося на відсутність відвідувачів. Але цього дня на бульварі Лесі Українки, 34 було особливо людно. Чимало шанованих гостей зібралося для того, щоб ...просто подякувати.

Шістнадцятьом українським громадянам цього дня були вручені грамоти і медалі «Праведників світу». Ця почесна нагорода — за те, що у роки Вітчизняної війни вони врятували життя євреям. Надзвичайний і Повноважний Посол Держави Ізраїль в Україні Цві Маген особисто вручив грамоти і привітав наших співвітчизників з почесною нагородою. «Ваші вчинки набагато вищі, ніж героїзм зі службового обов'язку,— сказав пан посол. — Ви показали ставлення українців до єврейського народу. І тепер ми з надією дивимося у майбутнє наших відносин».

На жаль, багатьох нагороджених вже давно немає у живих. Грамоти Меморіального інституту катастрофи і героїзму єврейського народу у часи другої світової війни, вручені послом, за них отримували діти й онуки.

Показовим є те, що на урочистостях виступив Надзвичайний і Повноважний Посол Німеччини в Україні Александр Арно. Правду сказати, стан ізраїльсько-німецьких відносин вже давно не викликає побоювань. А от стосовно взаємин євреїв та українців... Одне слово, не всі були надто впевненими.

Саме українські гості були незадоволені ставленням свого народу до євреїв. Не раз згадували про побутовий антисемітизм, приглушену ворожнечу. «Не все в наших відносинах зараз лазурово. Адже треба бути праведниками світу не тільки під час війни», — вважає Лариса Скорик, голова Товариства україно-ізраїльської дружби.

Але не будемо песимістами. Більшість українських гостей того дня залишила посольство з усмішкою на обличчі. Вони знали, що у далекому Ізраїлі, в Алеї праведників, де євреї віддали шану людям багатьох національностей, викарбувані і українські імена.

Надія БЕДРИЧУК.

Військовий священик охрещує і цивільних

Становище росіян, що мешкають у місті гідробудівників Рогуні (Республіка Таджикистан), можна назвати трагічним. Усі вони — робітники та інженери з унікальним досвідом будівництва найбільших у світі гірських ГЕС. Висококваліфіковані спеціалісти кинуті напризволяще. Роботи на Рогунській ГЕС практично згорнуто, і будівельники залишилися без засобів до існування. Через бездіяльність місцевої та центральної влади вони опинилися в економічній та інформаційній блокаді. Не залишають у спокої і озброєні формування таджицької опозиції.

Підтримують їх хіба тільки військовики 201-ї мотострілецької дивізії. Допомагають продуктами, медикаментами.

На знімку Сергія ЖУКОВА (ІТАР-ТАРС): полковий священик отець Олексій, який приїхав разом з 201-ю дивізією, провів обряд хрещення.

Кубинське кіно у Києві

П'ЯТЬ ВЕЧОРІВ поспіль загадковий незнайомець — кубинський кінематограф — призначав українським глядачам побачення. Зустрічалися, певна річ, у кінотеатрі. Там, у київській «Україні», з 19 по 23 січня проходив тиждень кубинського кіно.

Навіть у ті часи, коли відносини між нашими країнами були тіснішими, кубинський фільм вважали рідкісним гостем на українському екрані. І от уперше за свою майже столітню історію кінематограф далекого острова, нарешті, познайомився і з нами. «Посередниками» стали Посольство Республіки Куба в Україні і Головне управління культури Києва за фінансової підтримки міжнародної корпорації «Фільммаркет».

На кіновернісажі демонстрували три художніх фільми — комедію «Яйця курку не вчать» Роландо Діаса та мелодрами «Наречена для Давида» Орландо Рохаса і «Мій приятель Маноло» Хуліо Гарсіа Еспіноса. На двох сеансах можна було переглянути мультфільми — жартівливий «Ельпідіо Вальдес» та фантастичний «Вампіри в Гавані» Хуана Падрона.

П'ять днів. Цього замало, щоб досконало пізнати нового «кубинського знайомого». Але достатньо, щоб заінтригувати пані Столицю. Перше побачення з кубинським кінематографом нас не розчарувало. Тому ми з нетерпінням чекатимемо наступного. «А воно не за горами», — обіцяють кубинці.

Надія БЕДРИЧУК.

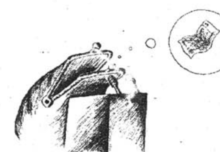
Про кого говорять

Спочатку гроші, а потім — незалежність

БАЖАННЯ лідера партії Квебекський блок Люсьєна Бушара отримувати пенсію зрозуміле. Вісім років він провів у стінах парламенту Канади й залишив цю «престижну роботу» тільки тоді, коли йому запропонували поборотися за місце прем'єра провінції Квебек.

Скандал зчинився тому, що Люсьєн Бушар, один з непримиренних борців за відокремлення провінції від Канади, мовляв, Оттава всіляко пригноблює та дискримінує квебекців, забажав отримувати депутатську пенсію від країни-«гнобителя». Звичайно, 32 тисячі канадських доларів щороку — гроші немалі, але й нова його посада поповнить сімейний бюджет не менш як на 132 тисячі доларів.

Федералісти одразу ж звинуватили Бушара, що його принциповість зникає, коли справа стосується гаманця. З цим погодилися й деякі сепаратисти, забажавши, щоб Бушар відмовився від депутатської пенсії. Проте сам Люсьєн заявив однозначно: «Це мої гроші, я їх заробив і отримуватиму».

Точка зору

Аспекти приватизації,

або Сказати людям правду

***Б**АГАТОРІЧНИЙ досвід суспільного розвитку свідчить, що ринкова економіка, заснована на приватній власності на засоби виробництва, вільному підприємництві, конкуренції, хоча й жорстока, бо ставить людей в умови боротьби за виживання, але саме через це є динамічнішою та ефективнішою від тієї, яка базується на тотально одержавленій власності й директивному плановому регулюванні. Порівняймо, наприклад, розвиток колишньої НДР і ФРН, КНДР і Південної Кореї, КНР і Тайваню. Незаперечні досягнення соціалістичної економіки в окремі періоди і окремих напрямах не спростовують цей досвід, бо досягалися дорогою ціною — за рахунок інтенсивної експлуатації природних ресурсів, життєвого рівня трудящих, відставання в інших напрямах.*

Однак незаперечним є й те, що відчутних успіхів у своєму розвитку досягли далеко не всі країни з ринковою економікою, а лише відносно незначна їх кількість. Відбулося це там, де держава значною мірою під тиском трудящих стала активно втручатися в економіку і соціальні відносини. Саме завдяки державному втручанню капіталізм перетворився з «діжки з голодними пацюками, де сильний поїдає слабкого», що ним його колись назвав відомий датський філософ С. К'єркегор, на цивілізоване суспільство. Отже, ринкова економіка і ефективна економіка — не тотожні поняття.

Ринкова економіка передбачає приватну власність на засоби виробництва і неможлива без конкуренції. Саме тому питання роздержавлення, приватизації, створення конкурентного економічного середовища постали на першому плані у всіх колишніх соціалістичних країнах. Приватизація є ключовим елементом переходу до ринкової економіки і навряд чи знайдеться тверезомисляча людина, яка виступила б взагалі проти її проведення. Наявні розбіжності щодо приватизації стосуються насамперед масштабів, способів і темпів її проведення. Так, в Україні передбачено приватизувати 70 відсотків державної власності. Ця частка визначена шляхом складання списку підприємств, які з тих чи інших причин не підлягають приватизації — вони становлять 30 відсотків державної власності. Решта підприємств мають бути приватизовані, причому найближчим часом. Як свого часу заявив Президент України Л. Кучма у своєму зверненні до Верховної Ради, його політика спрямовуватиметься на «перехід від збанкрутілого деструктивного курсу повзучого роздержавлення, який призвів нашу економіку до некерованості та суцільної тінізації, до здійснення швидкої, керованої державою, великомасштабної приватизації».

Треба сказати, що жодна країна з розвиненою ринковою економікою не проводила приватизацію в таких масштабах і такими темпами у себе, а тим більше з застосуванням «шокової терапії». Наприклад, у післявоєнній Японії, де також було адміністративне управління економікою, на приватизацію пішло більше 10 років. Коли в країнах Заходу консерватори, прийшовши до влади після соціал-демократів, здійснюють приватизацію, цей процес відбувається поступово, розтягується на багато років. Так, попри весь радикалізм економічних перетворень у Великобританії, за перші 12 років правління М. Тетчер у приватні руки було передано лише близько половини державного (не всеохоплюючого) сектора у промисловості.

Тож суспільство врешті-решт має виробити відразу до будь-яких радикальних перетворень, нав'язуваних йому як революціонерами, так і реформаторами-радикалами всіх мастей, бо нічого доброго такі перетворення не приносять. Вже вкотре переконуємося в цьому на власному гіркому досвіді. Переконуємося, але продовжуємо наївно вірити — на цей раз обіцянкам легкого життя за ринкових умов.

Марні сподівання. Щодо приватизації, то вона не є гарантією розв'язання економічних і соціальних проблем. У Польщі, Угорщині, Болгарії, Румунії, Чехії, Словаччині, тій же Росії приватизація здійснювалась швидкими темпами із застосуванням методу «шокової терапії», що супроводжувалося спадом виробництва, зростанням безробіття і зниженням життєвого рівня абсолютної більшості населення. Так, в Угорщині під час приватизації виробництво промислової продукції впало наполовину, безробіття зросло до 20 відсотків працездатного населення. У Польщі за перший рік застосування методу «шокової терапії» промислове виробництво впало на 25 відсотків, за другий — ще на 19 відсотків, а безробіття зросло до 15 відсотків. У колишній Чехословаччині за перший рік реформ виробництво впало на 21 відсоток, а за другий — на 16 відсотків.

Сама собою приватизація ще не означає автоматичного створення конкурентного середовища, яке є неодмінною умовою ефективної ринкової економіки. Якщо приватизація може бути проведена швидко, то становлення цивілізованої конкуренції потребує тривалішого часу — для того, щоб здійснити структурну перебудову економіки, демонополізувати виробництво, напрацювати відповідне законодавство та виробити механізм державного регулювання економічного розвитку, зрештою, щоб типовий представник доморощеного бізнесу — посередник-спекулянт, діяльність якого має напівкримінальний характер, став цивілізованим підприємцем-виробником.

ДЕМОНОПОЛІЗАЦІЯ власності ще не означає демонополізацію виробництва. Наївно вважати, що в наших умовах шляхом приватизації може бути демонополізоване виробництво, скажімо, металу, електроенергії, нафтопродуктів, кораблів, автомобілів тощо.

Таке виробництво здійснюється на небагатьох великих промислових комплексах, і конкурентом їх може бути лише зарубіжний виробник, продукцію якого ми ще довго не зможемо пустити на внутрішній ринок, щоб не зруйнувати власне виробництво. А без конкуренції немає ефективного виробництва.

Президент Л. Кучма зазначив, що його політика спрямовуватиметься на «ефективне використання методу корпоратизації, який утверджує приватну власність і в той же час зберігає колективні форми господарювання. В даному разі здійснюється перехід від колективного об'єднання, де власність належить усім, і що історично не виправдало себе, до об'єднання, де власність належить кожному. Ми повинні визнати, що основою нашої політики у цьому питанні має бути формування середнього класу як основи економічної та політичної стабільності суспільства». Треба сказати, що ця теза вже стала майже хрестоматійною.

Виходить, в результаті приватизації всі, або майже всі, громадяни України стануть власниками засобів виробництва і складуть середній клас — основну опору держави. Створимо такий собі «народний капіталізм» і заживемо щасливо. Але обраний щодо цього курс не приведе до розв'язання нагальних для нас економічних і соціальних проблем. І справа не лише в тому, що економіка неефективна не тільки там, де власність належить усім, а й там, де вона належить кожному (див., наприклад, з цього приводу статтю Ю. Очерета «Скоріше в глухий кут? Чи відаємо, що чинимо? Чому в Україні буде провалено економічні реформи», Голос України. 1994. 18 серпня). Справа і в тому, що такого середнього класу ніде немає і в принципі бути не може. За умов ринкової економіки, жорсткої конкурентної боротьби власність на засоби виробництва не може бути розпорошена у всьому суспільстві, а неодмінно концентрується у його незначної меншості.

В КРАЇНАХ з розвиненою ринковою економікою більше 80 відсотків населення це не власники, а саме наймані працівники. Основна частина власності зосереджується там у якихось 4—5 відсотків населення. В тій самій Франції, наприклад, з якою наші політики так полюбляють порівнювати Україну, наймані працівники складають майже 85 відсотків населення.

Звичайно, якась частка найманих працівників в цих країнах є (і у нас буде) власниками акцій. Але вона є незначною і зменшується після приватизації. Так, у Великобританії в результаті здійсненої урядом М. Тетчер великомасштабної приватизації у 1987 р. акціями володіло 20 відсотків населення, а в 1989 р. — вже лише 5 відсотків. Причому більшість з власників акцій мали незначну їх кількість — на суму менше однієї тисячі фунтів стерлінгів, і дивіденди на них не могли бути основним джерелом їх доходу. У США в 1991—1992 рр. середній доход найманого працівника на акції становив лише 10 відсотків річного заробітку.

Для дрібних власників акцій їх придбання є засобом швидше заощадження коштів, аніж одержання доходу, бо в ринкових умовах дивіденди в обсязі сотень, навіть десятків відсотків річних, взагалі неможливі. Тому більшість власників акцій мусять працювати за наймом. А в соціально-економічному відношенні власник — це не той, хто володіє якою-небудь кількістю акцій чи має у своєму розпорядженні якісь засоби виробництва, а той, для кого це володіння є якщо не єдиним, то, у всякому разі, головним джерелом існування. Якби це було не так, то до власників довелось би віднести всіх тих, хто має, скажімо, граблі чи лопату. Приватизаційні майнові сертифікати, навіть за умови вдалого придбання на них акцій приватизованих підприємств, що є проблематичним, для більшості громадян не зможуть бути головним джерелом існування, а отже, зробити їх справжніми власниками.

Потрібно відверто сказати людям правду: роздержавлення, приватизація у будь-яких формах, у тому числі і за методом корпоратизації, означають позбавлення більшості населення власності на засоби виробництва і зосередження її у його меншості. Саме ця меншість, особливо керівники підприємств, яким до того ж законодавство надає пільги в приватизації, а не робітники чи вчителі, зможуть найкраще використати свої приватизаційні майнові сертифікати.

ВЖЕ ЗАРАЗ в Україні набули поширення акціонерні товариства закритого типу, керівництво яких спонукає рядових акціонерів звільнятися з роботи і продавати свої акції; оренда з викупом, яку здійснює тільки незначна частина трудового колективу, переважно його керівники.

Цікаво було б, наприклад, дізнатися, як стали акціонерними декотрі з колишніх державних банків, хто в них акціонери і які дивіденди вони одержують. Це допомогло б зрозуміти, хто стоїть біля витоків казки для простаків про справедливу приватизацію і «народний капіталізм». Правда, і рядові громадяни мають можливість вибору: стати, скажімо, акціонером цегельного заводу, який дихає на ладан, чи податися до котрогось з інвестиційних фондів, де їх ошукають, як це вже безкарно зробили трасти.

Оскільки приватизація призведе до зосередження колишньої загальнонародної власності у незначної частини населення, то вона в принципі не може бути справедливою, а може бути лише більше чи менше несправедливою, залежно від ступеня рівності стартових можливостей громадян щодо неї. «Народний капіталізм» на Заході створити не вдалось, не буде його й у нас. Відповідно, не буде й середнього класу як класу власників засобів виробництва, який складатиме більшість населення. Навпаки, приватизація призведе до ще більшої поляризації суспільства. Про це наочно свідчить і досвід Росії, де в результаті приватизації акціонерами підприємств або інвестиційних фондів стали лише 25 відсотків громадян.

Ще одна гірка правда полягає в тому, що в результаті приватизації і переходу до ринкових відносин трудящі будуть позбавлені значної частини тих соціальних гарантій, які вони мали в минулому. При одержавленій економіці держава, забираючи левову частку створеного трудящими на підприємствах, значну частину забраного повертала їм у вигляді безплатних або пільгових соціальних послуг — через сфери освіти, культури, охорони здоров'я, забезпечення житлом тощо. За умов ринкової економіки держава не зможе забирати у виробника стільки ж, скільки в умовах одержавленої, бо за надмірних податків ринкова економіка не працює.

Особливо згубні можуть бути наслідки великомасштабної і прискореної приватизації у сільському господарстві. Це руйнування колективних підприємств і як результат — остаточний підрив сільськогосподарського виробництва, захоплення землі різного роду начальниками і нуворишами, гостра боротьба за землю, перетворення значної частини сільського населення в надлишкове. Звернімося хоча б до прикладу Вірменії, де розпуск колгоспів і роздача землі вже призвели до розвалу сільського господарства. Взагалі, крім голослівних заяв адептів радикальної приватизації, обгрунтованих доказів на користь її економічної ефективності у колишніх соціалістичних країнах поки що немає. Та навіщо далеко ходити за прикладами? У нас уже акціонована місцева промисловість, значною мірою приватизовані торгівля і сфера послуг, але бодай найменших позитивних зрушень у їх роботі немає.

То звідки ж ця приватизаційна сверблячка? Причину її, як і всіх суспільних процесів, слід шукати в інтересах. Чи не вирішальну роль тут відіграють інтереси наших зарубіжних доброзичливців. Провідні західні країни та їх різні міжнародні організації, а надто Міжнародний валютний фонд, наполягають на великомасштабній і прискореній приватизації, пов'язують з нею жорсткі умови надання Україні економічної допомоги. Робиться це зовсім не з альтруїстичних міркувань, а насамперед у власних інтересах. Річ у тім, що приватизація є надійнішою гарантією невідновлення так не бажаного для західних країн соціалізму.

З інтересами західних країн збігаються інтереси вітчизняних приватних підприємців, які прагнуть захопити якомога більшу частину власності за рахунок вже нагромаджених всіма правдами і неправдами коштів. Цих коштів вистачає вже не тільки на вілли, іномарки, круїзи, ресторани та казино, вони могли б працювати і на економіку. Проте немає жодних гарантій — ні економічних, ні законодавчих, ні моральних, що придбана нуворишами державна власність використовуватиметься і в суспільних, а не виятково в їх власних спекулятивних інтересах.

ПІДТРИМУЄ приватизацію все більша частина можновладців і керівників державних підприємств. Вони зрозуміли, що історія дає їм шанс розбагатіти, і повною мірою його використовують. Саме в їх руках концентрується зараз і в кінцевому підсумку зосередиться основна частина державно

А що ж трудящі, яким в результаті приватизації дістанеться дірка від бублика? Хто захистить їх інтереси? В країнах з розвиненою ринковою економікою найпослідовнішу позицію у захисті інтересів трудящих займають профспілки. Це організована і грізна сила, яка змушує рахуватися з нею не тільки підприємців, а й державу, не дозволяючи їй проводити соціально-економічні експерименти за рахунок народу. На жаль, в нашому суспільстві профспілки поки що не відіграють належної їм ролі. Справді незалежних від влади і адміністрації підприємств профспілок у нас майже немає.

Отже, визнаючи приватизацію необхідною умовою переходу до ринкової економіки, слід нарешті відмовитися від революційних збурень та епохальних програм, знищення всього минулого, проведення великомасштабних соціально-економічних експериментів за методом спроб і помилок, проводити прагматичну, науково обгрунтовану, причому науковцями не лише якоїсь однієї орієнтації, політику в інтересах всіх громадян України, а не лише якоїсь її частини.

Петро ШЛЯХТУН, доктор філософських наук, професор Київського університету імені Тараса Шевченка.

Американський фонд цивільних досліджень та розвитку для незалежних держав колишнього СРСР

Американський фонд цивільних досліджень та розвитку для незалежних держав колишнього СРСР (CRDF) — приватний некомерційний фонд, створений урядом США для підтримки фундаментальної та прикладної науки держав колишнього Радянського Союзу, яка опинилась у важкому становищі. CRDF прагне сприяти розв'язанню наявних проблем, підтримуючи спільні проекти вчених колишнього СРСР та Сполучених Штатів, у тому числі створюючи умови для проведення невійськових досліджень талановитими вченими, які раніше працювали в оборонному секторі. У своїй діяльності Фонд дотримується принципу взаємної зацікавленості, зміцнюючи у такий спосіб засади демократії та ринкової економіки. Для заснування Фонду урядом США спрямовано 5 мільйонів доларів; стільки ж внесено відомим філантропом Дж. Соросом.

Участь у програмах CRDF

CRDF вітає активну участь у своїх програмах незалежних держав колишнього СРСР (Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Росія, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан, Україна). Консультативна рада, що складатиметься з представників науково-технічних відомств цих держав, допомагатиме раді директорів Фонду визначити можливі пріоритети програм Фонду, здійснюваних у кожній країні. Крім того, обов'язковою умовою надання грантів CRDF є грошовий внесок кожної країни-учасниці до програм Фонду. У меморандумі, підписаному 6 грудня 1995 року представниками України та CRDF, засвідчено зобов'язання України зробити відповідний внесок.

Завдання CRDF в Україні

1. Створювати умови для продуктивної науково-дослідної роботи, що могло б дати вченим альтернативу еміграції, запобігти розпаду науково-технічної інфраструктури.

2. Сприяти розвиткові конверсії шляхом фінансування спільних невоєнних фундаментальних і прикладних проектів учених та інженерів України і США.

3. Сприяти становленню ринкової економіки, підтримуючи перспективні спільні підприємства, пов'язані з фундаментальними дослідженнями та науково-практичними розробками науковців та інженерів України і США.

Проекти, фінансовані CRDF, повинні мати невоєнний характер і виконуватись у цивільних інститутах. Поряд з фундаментальними дослідженнями Фонд може фінансувати технологічні розробки, пов'язані з процесом виробництва, але не саме виробництво або маркетинг готової продукції.

CRDF не претендує на інтелектуальну власність, створену в результаті виконання фінансованих ним проектів.

Програма спільних грантів

Свою першу програму, Програму спільних грантів, CRDF оголосив 6 листопада 1995 року. Програма дає можливість колективам учених та інженерів із США та України подавати заявки на фінансування їхньої спільної роботи в будь-якій галузі цивільних фундаментальних та науково-практичних розробок. Обсяг фінансування становитиме — залежно від специфіки проекту — від 10 до 80 тисяч доларів США на два роки, а середній розмір одного гранту — 40 тисяч доларів США (по 20 тисяч на рік). Принаймні 80 % суми гранту спрямовується на потреби наукових груп з України, у тому числі на покриття витрат інститутів, де вони працюють.

Умови участі в конкурсі

Заявка за Програмою спільних грантів повинна мати по одному співкерівникові з боку України та США. Кожен із співкерівників мусить мати ступінь Ph.D. або її еквівалент, не менш ніж п'ять наукових публікацій у наукових журналах, що рецензують статті, які публікуються в них (три публікації для дослідників, що одержали ступінь Ph.D. менш ніж шість років тому), і працювати тільки в цивільній установі. Американський співкерівник обов'язково має бути громадянином США або постійно там проживати.

Співробітники комерційних компаній також можуть бути керівниками проектів, що подаються на конкурс. При цьому вони мають подати письмове зобов'язання їхнього роботодавця зробити внесок у фінансування проекту (в обсязі 20 % суми гранту, якщо комерційне підприємство зареєстроване на території колишнього СРСР, і принаймні 50%, якщо фірму зареєстровано за його межами).

Фонд вітає якнайширшу участь у цивільних проектах, фінансованих за даною програмою, вчених та інженерів України, які раніше працювали над зброєю масового знищення або брали участь в інших оборонних дослідженнях. Під час розгляду заявок проектам, де такі спеціалісти будуть зайняті повний робочий час, надаватимуть перевагу.

Подання заявок

Заявки, які мають бути написані англійською мовою, слід подавати у 10 (десяти) примірниках, принаймні на одному з яких повинні стояти оригінальні підписи співкерівників з боку України та США. Заявки треба надсилати безпосередньо до Фонду за вказаною нижче адресою, не пізніше 1 березня 1996 року.

Розгляд заявок

Після попереднього перегляду з точки зору відповідності формальним умовам Програми заявки розглядатимуть протягом весни 1996 року експертні ради, сформовані Фондом. Перших переможців конкурсу буде оголошено 1 липня, а весь список — 1 вересня 1996 року. Приблизно на 1 жовтня 1996 року Фонд буде готовий розпочати виплату грантів. Список переможців та суми грантів затверджує рада директорів Фонду. Всі рішення Фонду щодо присудження грантів є остаточними.

Зміст заявки

Кожна заявка має містити титульну сторінку, резюме проекту (не більш ніж 1/3 сторінки), опис проекту (щонайбільше 6 сторінок), список учасників, кошторис та інформацію про інші джерела фінансування. Під час підготовки заявки слід користуватись інструкціями та формами, що містяться у повному тексті оголошення про програму. Обсяг заявки не повинен перевищувати 20 сторінок.

Адміністративні питання

Співкерівники несуть повну відповідальність за відповідність витрат заявці, а також правилам та процедурам Фонду. Щодо будь-якого з грантів Фонд може організувати аудиторську перевірку.

Обладнання, придбане на кошти гранту, є власністю Фонду і розглядатиметься як надане в оренду українському співкерівникові. Рішення про залишення обладнання в лабораторіях України по закінченні терміну гранту прийматимуть з урахуванням того, як це обладнання використовували.

Додаткова інформація

Повний текст оголошення про Програму спільних грантів можна одержати в електронній формі, завітавши (маючи при собі форматовану дискету) до Українського представництва Міжнародного наукового фонду (252024, Київ, вул. Богомольця, 4, к.134-а, тел. 293-16-61), або звернувшись безпосередньо до CRDF за допомогою електронної пошти чи WWW.

Адреса Фонду

US Civilian Research and Development Foundation
1800 N. Kent Street, Suite 1106
Arlington, Virginia 22209 USA
Phone: (703) 526-97-20
Fax: (703) 526-97-21
E-mail: information@crdf. org
WWW: http: //www. internext. com/crdf

У номер

● *Київ*

Президентові дихають у потилицю

«Молодіжні організації Києва і місцеве самоврядування» — тема «круглого столу», проведеного нещодавно Київською держадміністрацією та постійною комісією Київради з гуманітарних питань, які запросили до розмови представників молодіжних об'єднань, студентських організацій, слухачів Академії державного управління при Президентові України.

Одне із завдань, яке поставили собі за мету організатори «круглого столу», — залучити до орбіти державного життя молоді інтелектуальні сили. Крок на шляху до цього — створення в недалекому майбутньому столичного муніципального клубу, де представники молодіжних об'єднань могли б працювати над аналізом законопроектів, сучасної теорії та практики державного управління та місцевого самоврядування, над розробкою альтернативних програм розвитку вітчизняного суспільства. Йшлося також про створення постійно діючої ділової гри «Муніципальна асамблея-2000», обрання молодіжного парламенту.

● *Львів*

Інтелігенції народ ще вірить...

Тут відбулися установчі збори обласної організації всеукраїнського об'єднання «Порозуміння». Це другі після Харкова збори, які засвідчили, що новостворена громадська організація набуває популярності й авторитету. Чи не тому, що у її складі — інтелігенція, котра, як зауважив голова Координаційної ради обласної організації «Порозуміння» Василь Шпіцер, є єдиною «партією», якій народ ще вірить. Її головне завдання — домагатися прийняття Конституції України, відповідної традиціям українського та нормам міжнародного права, розвиток економіки України з орієнтацією на власний потенціал.

● *Луганськ*

Легеням буде легше

Розпорядженням виконувача обов'язків голови Луганської облдержадміністрації Геннадія Фоменка затверджено першу в Україні обласну цільову програму протитуберкульозних заходів на 1996—2005 роки.

Взято до уваги, що на Луганщині виникла загрозлива епідеміологічна ситуація з туберкульозом. Зростання захворюваності становить 12 відсотків, смертності — 50 відсотків, а серед підлітків ця цифра потроїлась.

Програму фінансують з обласного бюджету. Наміченo відремонтувати обласний протитуберкульозний диспансер і реконструювати тубсанаторій «Кримський», укомплектувати ці установи новою медичною апаратурою, направляти туди випускників вузів, медичних училищ.

Весна. Хліб. Надія

(Початок на 1-й стор.).

А загляньте у майстерні, на польові стани. Хай шкварчать пальці, коли ухопишся за остужений морозом метал, але подітися нікуди, техніка має стояти, як на військовому огляді, рядок у рядок — вичищена, підварена, підкручена, а головне — відрегульована. Бо знову-таки навесні цим займаються тільки ледарі.

На жаль, відвикло наше око від пейзажу, коли зимової пори сновигає техніка в полі, удобрюючи грунт. Нестача пального призвела до того, що ось уже чотири роки земля майже не одержує, крім природного, додаткового підживлення. Землю, як кажуть, не обдуриш. І якщо й далі так хазяйнуватимемо на ній, хліб доведеться завозити з чужих країв.

Іде до нас хліб через зиму. Може, й матимемо його вдосталь, бо недавно вирішено, що держава таки відмовилася від «сліпого ринку» на селі, — як і у всьому світі, візьме на свої плечі частину тягаря селянина. Дай-то, як кажуть, Боже!

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Успішні маневри «Сокола»

Чудово провів виступи в Білорусі та Росії київський «Сокіл». Нагадаємо, що наші хокеїсти упевнено виграли у мінського «Тівалі» — 5:2. А потім були своєрідні «військові маневри» на російській території. Спершу українські хокеїсти виграли у самарського ЦСК ВПС — 1:0. А в Москві «Сокіл» зіграв внічию — 2:2 — з ЦСКА.

Тепер кияни, які ще не програли жодного матчу на другому етапі чемпіонату МХЛ, вийшли на третє місце в турнірній таблиці групи Б. У суботу «Сокіл» на льоду Палацу спорту приймає новосибірський «Сибір». Початок матчу — о 14.00.

***

Баскетбол. І в третьому товариському матчі жіноча збірна України програла бронзовим призеркам останнього чемпіонату світу, баскетболісткам США — 62:85.

Запитання руба

Бартер селянину підмога?

***КОЛЕКТИВНЕ** сільськогосподарське підприємство «Кіровоградське» зірок з неба не хапає. Такий собі середнячок. 3105 гектарів ріллі, 1240 — засіяно озиминою, минулого літа розширили площу під соняшник на 40 гектарів. Та на прикладі цього господарства можна відстежити всі біди, які нині тиснуть українське село.*

Це господарство трохи виручає близькість до обласного центру. Дякуючи цьому, 50 відсотків молока відправляє КСП на міськмолокозавод, а іншу половину реалізує на ринку.

Більш складне становище з придбанням насіння, пально- мастильних матеріалів. Тут уже панує його величність бартер.

— За рахунок бартерних операцій ми сяк-так зводимо кінці з кінцями, — говорить головний економіст господарства Микола Новосад. — Держава виділила кредит на придбання насіння. Але його недостатньо. А сорти треба оновлювати. Ось і змушені ми діставати насіння озимих, цукрових буряків, соняшнику за бартером. Зрозуміло, що умови натурального обміну диктуємо не ми, а насінневиробники. Так, за тонну насіння озимої пшениці треба віддати 4—5 тонн рядової, за тонну соняшнику — 6—8 тонн товарної продукції. І нікуди від цього не дінешся. Інша річ, коли б працювала кредитно-фінансова система, можна було б сподіватися на якийсь паритет. А так ми загнані в глухий кут. Потрібне оновлення сортів сільгоспкультур, інакше його відсутність може призвести до виродження.

Та насінництво — це лише один чинник у складному ланцюгу агротехнології. Навіть уже посіяне доглянути й зібрати незабаром буде нічим. Технічний парк господарства спрацьований на 60 відсотків і надії на його оновлення практично ніякої. За останні 4 роки тут не змогли придбати жодного нового трактора чи комбайна. Немає за що. А між іншим наймолодшому із «степових кораблів» — 5, а найстаршому — 14 років. Уявляєте, яка в нього продуктивність, який відсоток втрат уже вирощеного врожаю!

Потерпають трудівники господарства не тільки від думки, чим вони будуть сіяти, орати, культивувати цієї весни. Тут ще є простір для «маневру». З двох тракторів складуть один (так само і з комбайнами). Ну ще можуть стягнутися, щоб купити просапний трактор в Росії чи Молдові. Знову ж таки за бартер — борошно, цукор, олію чи соняшникове насіння. Але що робити із соціальною сферою? Капітальне будівництво у селах Лелеківці та Обознівці практично зупинилося. Закінчують, напружуючи всі зусилля, прокладання газопроводу. Але щоб здати в експлуатацію другу чергу вартістю до п'яти мільярдів карбованців, потрібно, щонайменше, 1,2 мільярда. А де їх узяти?

— Сезонному товаровиробнику неможливо без кредиту, — зауважує економіст Новосад. — Інакше неможливо вести господарство. Держава повинна б про це подбати. Щоб селянин мав кредит під оптимальні відсотки, а не так, як їх надають комерційні банки. Та, правду кажучи, ми з ними справ і не маємо, — не хочеться підставляти шию під кредитний зашморг.

Отак і господарюють в «Кіровоградському». Вирощують, збирають, обмінюють, залишаються ошуканими, бо вже скільки говорено про паритет цін на промислову і сільськогосподарську продукцію, про кредити і власні гроші, а надії поки що немає.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Кролики — це не лише цінне хутро...

Нові технології

Близько п'яти тисяч тонн дієтичного м'яса кролика на рік — така потужність проекту «АРСКО», ініціатором реалізації якого в Криму стала американська компанія, що спеціалізується на розробленні нових технологій і виробництві харчових продуктів. Шляхи його впровадження обговорено під час робочої зустрічі зацікавлених сторін.

Цей проект — перший не тільки в Україні, а й у країнах СНД. Дієтичну продукцію можна отримати вже через три місяці після початку робіт. Механізм впровадження нових технологій оснований на використанні кримської виробничої бази, ноу-хау — американської компанії. Обладнання для промислового вирощування кроликів вироблятимуть у Криму і в майбутньому поставлятимуть в інші регіони України та країн СНД. Проектом передбачено отримання великої кількості сировини для виготовлення цілого ряду медикаментів, абсолютна більшість яких має попит на світовому ринку і вкрай потрібна населенню України, у тому числі для лікування захворювань, спричинених Чорнобильською катастрофою.

Проект «АРСКО» рекомендовано фахівцями посольства України в США і схвалено Міністерством сільського господарства і продовольства України, — повідомляє Укрінформ.

Проблема

Жито плюс борги

***ЦІНИ** на хліб на Житомирщині утримуються на середньому рівні, а підвищуються серед останніх. Це стало можливо завдяки послідовному забезпеченню області зерном власного виробництва. Бо підрахували, що хліб, спечений із закупленого зерна, буде надто обтяжувати гаманці покупців.*

Щодо загальної кількості зерна, придбаного об'єднанням «Елеваторзернопром», то мешканцям Житомирщини начебто не треба хвилюватися: до нового врожаю хліба вистачить. Але заковика у тому, що закуплено близько 60 тисяч тонн пшениці і 48 тисяч тонн жита. Виходить, у такій пропорції їх і треба використовувати. Насправді питома вага житнього борошна у виробничо-торговельному об'єднанні «Житомирхліб» становить 24 відсотки, у виробничому об'єднанні «Облхарчопром» — 16. А пекарні облспоживспілки взагалі хочуть, щоб поліщуки, які споконвіку сіяли жито, забули смак чорного хліба. Питома вага житнього борошна там усього 9 відсотків. Але ж за таких пропорцій його в області вистачить мало не на два роки, а пшениці скоро забракне. Торік херсонці трохи виручили: обміняли на жито пшеницю. Зараз вже ніхто не цікавиться таким бартером. От і виходить, хто жито сіяв, хай сам його і їсть (кукурудзу теж, мабуть, їдять тільки там, де її вирощують, бо в магазинах Житомирщини навіть кукурудзяну крупу марно шукати). У безвиході голова облдержадміністрації видав розпорядження, яким доручив об'єднанню «Елеваторзернопром» стабільно постачати хлібозаводам житнє борошно у межах 45—50 відсотків загальних обсягів поставок. А керівників хлібозаводів та пекарень зобов'язано випікати більше пшенично-житніх та житньо-пшеничних сортів хліба.

Хлібна проблема не вичерпується тим, яку паляницю нам доведеться купувати — білу чи чорну. «Хлібозаводи фактично користуються безпроцентним кредитом у вигляді неоплаченого борошна», — стверджується в розпорядженні керівника обласної влади, який знову нагадав «Елеваторзернопрому», щоб стягував пеню за кожен прострочений день. Справді, пекарі завинили близько 160 мільярдів карбованців. А якщо доплюсувати ще й 80 мільярдів, заборгованих виробниками комбікормів, то вийде майже та сума, яку взяли у банку під сто відсотків підприємства цього об'єднання, а тепер не мають змоги розрахуватися. Попри все керівник «Житомирхліба» Віталій Бернацький наводить свій аргумент:

— Це магазини винні нам сто мільярдів: постійно затримують розрахунки, щоб «прокрутити» гроші.

Схоже, торговельні підприємства справді знають, як одержати від хліба значно більший за куцу торговельну надбавку, залімітовану облдержадміністрацією, навар. Тому у об'єднанні «Житомирхліб» бачать вихід у створенні мережі фірмових магазинів, в яких, до речі, і асортимент багатший, і ціни нижчі. А виручка не «блукає»...

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 331925.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311014.